

Izhaja trikrat na teden vsaki torek, četrtek in soboto.

Stane za celo leto za Ameriko (izven Chicago) \$3.00. Za Evropo \$3.50. Za Chicago \$3.50.

Issued three times a week every Tuesday, Thursday and Saturday.

Subscription for United States (except Chicago) per year \$3.00, for Europe \$3.50. For City of Chicago \$3.50.

LIST ZA SLOVENSKI NAROD + GESLO + ZA RESNICO IN PRAVICO

Sloga jači

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1910, AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

Gesloja tlačiti

ŠTEV. (No.) 73.

CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 22. JUNIJA (THURSDAY, JUNE 22), 1922.

LETO (Vol) VIII.

O LOGIKI NAŠIH SOCIALISTOV.

(Za Edinost napisal A. Tomec.)

Brez podlage Božjih zapovedi hočete vzgajati dobre ljudi. Kaj ne, potem pa ne bo več zločinov in krivic ne svetu. In potem bodo odpadle policije, žandarmarije, vojaštvo in sodnije; odpadlo bo težko breme, ki dandanes — ob času vere — tako teži človeštvo!

Zato se pa socialistični listi, kakor "Proletarec" in "Prosveta" tako vneto borijo proti veri, ker jim je tako pri srcu sreča in blagor človeštva, ki tako gore ljubezni do delavstva, pa bi ga radi rešili — ne izpod kapitalističnega jarma — ampak edinega zla, katerega je treba odpraviti — vere.

Ne, ne, ni potreba boja proti kapitalizmu, temveč samo proti veri, ker vera je sovražnica napredka in svobode, je nesreča in strup za človeštvo...

Pa vkljub vsemu temu njih tako očitnemu sovraštvu in boju proti veri, si drznejšo ti listi trdit: "Saj mi nismo proti veri!"

Toda če je vera res to, zakar jo vi imate, če je res sovražnica prosvete in napredka, nesreča in zlo na svetu, gorje za človeštvo, in če je vam res mar za človeštvo in njega srečo in blagor, če vam je res kaj za delavstvo, vprašam vas: Zakaj pa potem niste proti veri, če res niste? Zakaj pa ne skušate svet rešiti te nesreče, tega zla, tega strupa, kakor vi imenujete vero? Če potem takem niste proti veri, ste potem največji lažniki, ko pravite, da hočete človeštvo dobro, da hočete delavstvu pomagati, pa niste proti veri, kakor je to trdil zastopnik "Proletarca". Če je vera dobra, nekaj takega, proti čemur se ne sme biti, ste pa zopet največji sleparji in hungarjari, če ste proti veri, ko pravite, da vam je mar za človeštvo.

Danes bruhate ogenj in žveplo na vero, a jutri se potuhnete in kakor polž skrijete svoje rožičke in pravite: "Saj mi nismo proti veri!" Ravno tako, kakor bi vere še nikdar ne napadli. Koliko je n. pr. že "Prosveta" pisala proti veri, pa kako hinavsko se je potuhnila, češ: saj mi socialisti nismo proti veri — "Kristusovi nauki" — tako je pisala še ne dolgo: "so gotovo vzvišeni in ni ga, ki bi mogel oporekati le eni njegovim besedi..."

V samo eni številki "Proletarca", kateri bi moral pisati samo, kar se ti če delavskega vprašanja, če je res delavski list, je nagromadenega toliko o veri, o cerkvi, o papežu, o duhovnikih, o redovnikih, o katoliških šolah, o Brezmadežnem Spočetju Marijinem itd. Toda, kaj ima vse to opraviti z našim delavskim vprašanjem???

Koliko sta n. pr. Prosveta in Proletarec pisala o slovenski farni šoli v Chicago in vpili, da te šole nikdar ne bo; a, kaj pa zdaj pravijo, ko se je začelo to šolo graditi? Ali morda zdaj molče o šoli in se sramujejo, ko so tako nesramno farbali? Ali si morda zdaj prizadevajo ljudem pojasniti, kako je to, da bo kljub njihovim trditvam šola vendarle stala? Ne, temveč so se zopet kar potuhnili, kot da bi o tej šoli še nikdar nič ne bilo pisani in zabavljajo zdaj čez to šolo, katera bi imela biti po njih trditvah še le na onem svetu. Pa kljubtemu pravijo, da trdijo resnico! Kdo za Božjo voljo jim naj še kaj vrjame???

Enako bo s socializmom v nasprotnem smislu, za katerega pravijo, da bo zmagal, pa bo ravno nasprotno res, kakor je glede slovenske šole v Chicago. Da pa socializem nikdar ne bo zmagal, zato bodo pa najbolj skrbeli socialisti sami!

Velik čudež in nerazrešljiva uganka je to, da se še najde kak človek, ki veruje socialističnim listom, ki ne poznajo najmanjše logike in pišejo tako neumno in nedosledno, da mora to videti vsak, ki ima še količkaj zdravega razuma v glavi. Vidite, pišejo, da jim gre samo o tem, kar se dela in kruha tiče, kar je stvar želodca, pa pišejo o vsem drugem več, kakor o tem; pravijo, da niso proti veri, pa vero neprestano in najgrje napadajo; pravijo, da delajo za zmago delavstva nad kapitalizmom, pa delavca proti delavcu hujskajo, delavstvo cepijo, med delavske vrste sejejo medsebojno sovraštvo in neednino, da, s svojim protiverskim fanatizmom naravnost onemogočujejo, da bi se mogel praktični in odločno katoliški delavec boriti v isti bojni vrsti skupno z fanatičnim proti verskim socialistom, ki ga zaradi vere sovraži, prezira in zaničuje, proti skupnemu sovražniku — kapitalizmu. Da celo, tistemu, ki nepristransko gleda in presoja njihovo delovanje se včasih nehote vrine misel, da socialistični voditelji igrajo s kapitalisti pod istim klobukom in si tako kujejo kapital zase.

Kako je mogoče potem delavstvu kdaj zmagati, ko je pa tako strahansko razcepljeno, needino in zoper samo sebe razdeljeno? Da tu veljajo besede: "Kraljestvo, katero je zoper samo sebe razdeljeno, bo razdejano."

Zato pa ni delo slov. "rdečih" socialistov in njih listov, na korist slovenskega delavstva, temveč delo na škodo, na nesrečo slovenskega delavstva, da, naravnost zločin nad slovenskim proletariatom je delo naših, brezvestnih socialističnih kolovodij!

Zatorej slovenski delavci, ki se še niste s pametjo skregali in hočete še veljati za pametne, premislite nekoliko vse to, le čitajte socialistične liste, a obenem tudi malo sodite s svojim zdravim razumom, to, kar boste čitali; mislite pri tem s svojo lastno glavo in reči moram da socialistični listi sami so vam v stanu najbolj oči odpreti, ako le nekoliko, študirate njih vedno zavijanje. Primitve v roke pa tudi še kak drug pošten list, pa vam potem ne bo težko spoznati: Kdo je vaš resnični pravi prijatelj — in kdo je vaš sovražnik!

(Konec.)

RAZNE NOVICE.

HARDING ZA DRŽAVNO PODPORO MORNARICE.

Washington, D. C., 21. junija. — Predsednik Harding je danes baje v posebni noti obvestil kongres, da on odobrava in soglašja s "subsidy bill" t. j. predloga, ki določa državno podporo za ameriško mornarico v potrebnih slučajih. Predsednikova odobritev bo gotovo vplivala tudi na nasprotnike te predloge in najmanjšega dvoma ni, da bi ne bila sprejeta z večino v kongresu in senatu.

PRVE VESTI O IRSKIH VOLITVAH.

Dublin, 21. junija. — Iz dosedajnih poročil in štetja volilnih glasov je že skoro razvidno, da večina hoče in je za anglo-irski mir. Če bo to ostala tudi resnica, tedaj bo Mike Collinsova stranka slavila zmago. Seveda, pri vsem tem pa še vedno ostane vprašanje, kako se so vršile irske volitve ali svobodno ali v senci britskih bajonetov. O tem bomo čuli v kratkem.

JAPONCI BODO PODPIRALI ANGLIJO.

Haag, 21. junija. — Japonski diplomatični strokovnjaki, ki so večerj dopeli v Haag so izjavili, da nameravajo podpirati Anglijo in njene načrte napram Rusiji, na haaški konferenci. Z načrti Francije se ne strinjajo. Zakaj ne, je umljivo, zato ne, ker v načrtih Francije ne vidijo Japonci nikakih koristi za sebe. Kakor razvidno, bodo diplomatje na haaški konferenci zopet igrali hazardsko igro in pri tem barantali za tuje blago.

ZAVEZNIKI VABIJO AMERIKO NA KONFERENCO.

Hague, 21. junija. — Pripravljalne zavezniške komisije, ki so pravkar dospeli v Hague, kjer se bo vršila ekonomska in razoroževalna konferenca evropskih velesil so že pričele z urejanjem programa, po katerem se bo vodila haaška konferenca. Uradno povabilo bo poslano tudi združenim Državam k udeležbi haaške konference.

AMERIŠKO STALIŠČE IN KONFERENCA.

Washington, D. C., 21. junija. — Kakor je razvidno iz obnašanja naših državnikov, bo Amerika najbrže ostala gluha napram vsakemu vabilu na konferenco. Prvič zato, ker v Washingtonu nimajo vere v možnost ruskih delegatov in sovjetske Rusije sploh. Drugič pa, Ameriki ni pričakovati posebnih koristi od te konference, ker v glavnem gre se za evropske države same, zato tudi ni upati, da bi se Amerika oficijelno udeležila haaške konference.

ŽENA IZVOLJENA ZA ŽUPANA

Iowa City, Ia. — V tukajšnjem mestu je bila predvčerajšnjim izvoljena za župana Miss Emma J. Harvat, katera bo prva žena v državi Iowa, ki je bila izvoljena v tak urad.

IZ DELAVSKIH KROGOV.

IZ VSEDELAVSKE KONFERENCE.

Cincinnati, O., 21. junija. — Delavske organizacije, ki so zastopane po svojih delegatih na konferenci Ameriške Delavske Federacije se polagamo bližajo k tesnemu zbliznanju za skupni nastop. Organizirano delavstvo Združenih Držav je odločno do skrajnosti, da se potegne enkrat za vselej za svoje pravice. Voditelji unij vseh strok so ene misli in vse podpira bojujoče premogarje in ravnokar napadene železničarje s tako sramotnim znižanjem njihovih plač. Tesna koalicija se strjuje vedno bolj in bolj in ničesar ni, ki bi ustavilo ta enotni pohod delavcev za njihove pravice. Nobene sile ni, ki bi mogla preprečiti prihajajočega industrijskega konflikta, kakor samo ena pot je, in ta je, poddržati železnice in premogorove.

NA KONFERENCO SO POKLICANI IZKUŠENI ADVOKATI.

Voditelji Ameriške Delavske Federacije so poklicali na konferenco najbolj izkušene odvetnike v Združenih Državah, da preiščejo pogoje nameravane koalicije, da ne bo ista v nasprotstvu z ustavo in postavo delavstva. Ti odvetniki imajo tudi nalogo formirati ofenzivno gibanje skupnega delavstva proti slučaju Coronado premogarske kompanije in proti razveljavljenju zakona glede otroškega dela. Kakor hitro bo sestavljen program po legalnih svetovalcih, se bo v smislu istega začrtalo nadaljnje smernice premogarjev in železničarjev.

OPERATORJI V PENNSYLVANIJI POSKUŠAJO VSE PROTI PREMOGARJEM.

Po državi Pensylvanija se lastniki premogorovov poslužujejo vsakovrstnih zvijač da bi omajali moralno in pogum stavkujočih premogarjev. Ovirati jih skušajo z raznimi prepovedmi javnih zborovanj itd. Te prepovedi so seveda izdana po lastnikom naklonjenih lokalnih oblasteh, vendar tudi premogarji so dobro pripravljeni in zadnji teden so dobili po zaslugi Artura Garfielda pravnega zastopnika Unije "sodnijsko prepoved", ki brani lastnikom vsako vmešavanje v zborovanja in druga skupna delovanja organiziranih premogarjev. Istotako tudi izdajajo falsificirane poročila o produkciji premoga, samo, da bi s tem omajali stanovitnost premogarjev. Vse to pa, dosedaj ni imelo nikakega vspeha. Premogarji, ki stavkajo za svoje pravice vstrajajo stanovitni in tudi bodo do končne zmage.

VSE ČAKA ZA VELIKIM ZANIMANJEM NA IZID KONFERENCE V CINCINNATI.

Vse delavske organizacije, ki so prizadete v tem ali onem oziru, čakajo z nestrpnostjo izida konference (Dalje na 3. strani.)

IZ JUGOSLAVIJE.

Kje je ostal vojni plen iz Slovenije? Belgrajska "Politika" poroča, da ni direkcija plena ničesar prejela od vojnega plena v Sloveniji in da se bo sestavila posebna komisija, ki bo proučila to vprašanje. Direkcija plena naj bi vprašala znanega polkovnika Vasiča, kam je spravil svoj plen. Znano je, kako je gospodaril polkovnik Vasič v Ljubljani, belgrajska vlada pa na vse pritožbe raznih korporacij niti odgovora ni dala. — Avtomobile, tehnične stroje, razno orodje in nešteto drugega blaga so odpeljali iz Slovenije, v Belgradu pa za vse to nič ne vedo. Ali je mogoče res vse zginilo v privatne žepa?

Adventisti v Sloveniji. Adventisti so neka protestantska ločina (sekta), ki uči, da bo Kristus kmalu prišel soditi žive in mrtve; odtod ime adventisti (adventus — prihod). Od rasle pristaše še enkrat krstijo. Njih pričetnik je Viljem Miller (1833), ki je napovedoval konec sveta za l. 1843. in potem 1847. Ker se ta napoved ni izpolnila, so se adventisti sprli in ločili v več sekt. Nekateri praznujejo sobotni dan. Ti so zlasti delavni v Švici. Največ jih je v Severni Ameriki in na Angleškem. Ker je ta vera zoper vojno službo, v naši državi ni priznana, temveč prepovedana. Vendar pa ima nekaj pristašev celo na Slovenskem. Središče je neki v Ljubljani, vsaj tako trdi njen propagator Jurij Čater, rudar v Hrastniku. Pregovoril in pridobil je za to vero že nekaj ljudi iz Ojstrege in okolice; med njimi tudi Marijo Žrebelj, rudarjevo ženo. Ta ženska je v svoji navdušenosti za to vero sklenila umreti mučeniške smrti na grmadi. Gotovo je mislila, da bo kot ptič Feniks iz ognja vstala. Napravila je 29. aprila v svojem stanovanju ogenj in potem stopila bosa na žrjavico. Stala je na nji toliko časa, da si je vse noge opekla. Čez teden dni so jo prepeljali v ljubljansko bolnico, kjer sirota premišljuje svojo žalostno zmoto.

Fašisti v Ljubljani. V Ljubljani imajo visokošolci pođporno društvo, katero so dosedaj imeli v rokah liberalni študentje. Gospodarili so tako, da so pustili 600.000 K dolga in so morali odstopiti. Na novem občnem zboru so hoteli zmagati s fašizmom. Prignali so na zborovanje 150 Wranglovcev-študentov oboroženih. Eden izmed njih je začel streljati. Katoliško dijaštvo je mirno vztrajalo in zmagalo. Od 28 odbornikov je dobilo 26 mandatov. Liberalni študentje so hoteli potem ponoči napasti Akademski dom, pa so se skujali, ker čutili, da smo pri nas tudi za fašiste pripravljene. Če hočejo liberalni študentje biti tepeni, kot so že enkrat bili, potem se jim to prav lahko zgodi. Naši instrumenti v to svrhu so v najboljšem stanju.

EDINOST

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.
Izhaja trikrat na teden.

Slovenian Franciscan Press

1849 W. 22nd Street,

Chicago, Ill.

Telephone: Canal 98.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Three Times a Week by
SLOVENIAN FRANCISCAN FATHERS, 1849 W. 22nd Street, Chicago, Ill.

Entered as second-class matter October 11, 1919, at the post office at Chicago, Ill. under the Act of March 3, 1879.

Odgovor na odgovor Dr. Kern-a.

(Dalje.)

2) “Človek sme kontrolirati naravo in množitev živalstva, čemu ne bi smel kontrolirati samega sebe in svojega zaroda?”

Ta Vaš dokaz priča, da o namenu narave in človeka, ter njunih odnošajih med seboj in do skupnega Stvarnika nimate pravega pojma. Človek sme kontrolirati naravo in množitev živalstva. Concedo. Priznam! Stvarnik sam mu je dal to oblast, ko je rekel: “Gospodujta ribam morja in pticam neba in vsem živalim. In rekel je Bog: Glejta, dal sem vama vse zelišča, ki rodi seme na zemlji in vse drevje... Človek sicer ni absoluten gospodar vsega tega, to je edinole Bog-Stvarnik, vendar v kolikor more kak drugi kot Stvarnik biti gospodar, je tudi človek čez podrejeno stvarstvo. Zadnji namen tega stvarstva je sicer isti kakor človekov, zunanja čast božja. A njegov, podrejeni namen je: njemu služiti in mu tako pripomoči do njegovega cilja. Vse kar človeku kakorkoli služi v ta namen, sme z njim ukreniti. Če mu kaka žival dela škodo, če mu služi za hrano, obleko, jo sme pobiti, če gre za kake fiziološke poskuse, ki bi mu znali biti v velik prid, jih sme na njej preiskusiti (vivisection), četudi žival pri tem veliko trpi. Ali recimo z Vašimi besedami: Človek sme naravo kontrolirati, ker ga je Stvarnik v to pooblastil in v kolikor ga je pooblastil.

Ali pa sme a pari, enako, kontrolirati tudi samega sebe? Vi, gospod doktor, pravite da. Jaz pa odločno pravim, da ne. Po Vašem je človekova kontrola nad naravo, živalmi, samim seboj, enakopravna. Kaj pa logično sledi iz tega? Absurdnost, ki se je boste gotovo tudi Vi ustrašili. Jaz smem žival, ki mi škoduje, pobiti, tedaj smem tudi človeka, ki mi je napoti in v škodo. Jaz smem žival radi hrane ali obleke zaklati, tedaj smem tudi človeka, ki ima dosti denarja, da si kupim hrano in obleko. Kajne kaki zaključki! A iz Vaše postavke čisto logični. Če Vi mislite, da je Stvarnik človeku glede kontroliranja porodov dovolil izjemo, morate to izjemo dokazati, kar je pa nemogoče. Nasprotno pač! Bog je Onana, ki danes v onanizmu vživa tako malo zavidljivo slavo, na mestu s smrtjo kaznoval, ker je hotel zarod kontrolirati.

Ne, človek nima pravice kontrolirati sebe in svojega zaroda, ker mu Stvarnik te pravice ni dal. Postavil ga je za gospodarja čez podrejeno stvarstvo, tudi kar tiče kontrole zaroda, v kolikor za prav spozna, gospodstvo čez njega samega, je sebi pridržal, ne izvzemši njegovo spolno udeleževanje. Dal mu je sicer fizično moč, samolastno postopati, ne pa moralne, ni mu dal pravice. Človek lahko sebi življenje vzame, a si ga ne sme. Lahko za mori komaj vskliko življenje, a ga ne sme. Lahko samolastno streže spolnemu nagonu, a mu ne sme. Lahko prepreči koncepcijo, pa je ne sme. Glede vsega tega mu je Bog dal svoje postave, ki so deloma zapisane v človekovem srcu, kot je naravna postava, deloma pa v knjigah božjega razodetja. V moči svoje proste volje in božje pomoči, naj bi jih spolnoval in si s tem zaslužil nebesa.

Naj takoj tukaj zavrnem še en Vaš pomožni dokaz k temu. Vi pravite, da se Vam je prvi dvom o nezmotljivosti cerkve glede vprašanja kontrole porodov vzbudil, ko ste v bogoslovju študirali Lehmkuhlovo moraliko. In sicer je vzbudil v Vas ta dvom, da se sme zakonskim v gotovih slučajih svetovati, naj bodo prva dva ali tri tedne post menstruacionem abstinentje, če hočejo z neko relativno gotovostjo preprečiti koncepcijo. Gotovo, da Lehmkuhl tako uči. Pa ne samo Lehmkuhl, ampak vsi katoliški moralisti po letu 1880. Katoliški zdravnik, ne samo po imenu, ampak tudi po mišljenju in življenju, Dr. Capellman, je prvi nastopil s tem sredstvom, kako na dovoljen način preprečiti koncepcijo, kadar je za to proporcijoniran vzrok. Vprašanje, je li ta ta antikoncepcijonelni način res dovoljen ali ne, je bilo l. 1880 predloženo Rimu, ki je 16. jul. istega leta odgovoril: Coniuges praedicto modo matrimonio utentes iniquitatis non esse, posseque confessarium sententiam istam illis coniugibus, caute tamen, insinuare, quos alia ratione a detestabili onanismi crimine abducere frustra tentaverit.”

To Vam je torej vzbudilo dvome o nezmotljivosti cerkve. Že tedaj niste videli nikakega razločka, če se “prepreči koncepcija naravnim postom”, ali pa “če se uporablja abstinencia ali pa kak umeten način prevecepcije.” Veste kaj, gospod doktor, če ste medicino tako slabo študirali kot moraliko, bi Vam jaz kvečjemu kako bradavico zaupal in si dal od Vas le kako distilirano vodo predpisati. Ali ne vidite Vi nikakega razločka med naravnim in umetnim preprečenjem koncepcije? Če ne, potem bi ga ne smeli videti niti med naravno in umetno smrtjo. Saj je med naravnim in umetnim preprečenjem koncepcije prav tako velik razloček, kot med naravno in umetno smrtjo. Je morda umetna smrt dovoljena? Gotovo ne! Umetno preprečenje koncepcije prav tako ne. Ravno to dela umeten način prevecepcije, kakor Vi pravite, nedovoljen, ker je protinaraven, kakor ravno to dela Dr. Capellmanov način dovoljen, ker je naraven. Kar je v zakonu secundum naturam, naravno, je dovoljeno, kar je contra naturam, proti naravno je nedovoljeno. To je splošno pravilo, zdrave etike in katoliške morale.

3. “Bolje je imeti zdrav, napreden zarod, kot pa milijone sifilitikov, blaznežev (kjer je blaznost podedovana), dednih kriminalcev in potepuhov, katerih je naravno največ v velikih družinah.”

To je nadaljni Vaš dokaz za kontrolo porodov. Gospod doktor! Vam je li znano, kako imenuje modroslovje dokaze, kakor je ta-le Vaš? Znamo so po imenu ignoratio elenchii. Zagreši ga tisti, ki kaj družega dokazuje, kakor bi moral. Vi hočete vendar dokazati, da je kontrola porodov splošno v smislu naravno-božje postave. Kako pridete potem naenkrat na sifilitike, blazneže, kriminalce in druge take dedno obremenjene? Ali imate vse, ki prakticirajo kontrolo porodov za take? Lep kompliment zanje! Če mislite, da so vsi ti dedno obremenjeni in le v tem slučaju morete govoriti o dedni obremenitvi zaroda, potem stoji Vaš glavni dokaz za kontrolo porodov, ki je common sense, splošno prepričanje, še na slabših nogah. Praksa nenormalnih vendar ne more biti pravec za normalne.

Ako pa menite, da iz neobremenjenih zakonskih izhaja obremenjen zarod, zato, ker je obilnejši, ste pa zopet nekaj takega povedali, kar je popolnoma iz trte zvito.

Pojte Vi v državne ječe, poboljševalnice, bolnišnice za sifilitične, ječične, psihopatične, berite taka dela, n. pr. Kraus: Der Kampf gegen die Verbrechenursachen in istega avtorja: Lebensbilder aus der Verbrecherwelt in podobno literaturo, vprašajte statistikarje, boste zvedel, koliko jih je zato dedno obremenjenih, ker so bili sedmi ali osmi otrok. Jaz mislim, da boste hitro umaknili svoj dokaz. O, boste našli take, ki bodo na starše zvrčali krivdo, a morebiti niti enega, ki bi rekel, da je zato tak, ker je deseti brat, ampak zato, ker so bili stariši roditelji, ne pa tudi vzgojitelji, ali pa zato, ker so bili stariši sami obremenjeni roditelji. Takih pa relativno ni toliko, da bi Vi radi njih obremenjenega zaroda bili opravičeni izvajati splošno dopustnost kontrole porodov, tudi v tem slučaju ne, ko bi bila takim dovoljena.

Iz tega lahko uvidite, da ta Vaš dokaz sploh ni ad rem, ni na mestu. Ko bi midva razpravljala o vprašanju, je li smejo vsaj dedno obremenjeni, kakor so: sifilitiki, blazni, kriminalci itd. prakticirati kontrolo porodov, potem bi Vi lahko s tem dokazom prišli na dan. Seveda bi ga Vam tudi v tem slučaju ne pustil veljati. Zakaj ne, Vam tu ne morem obširno razlagati, ker je to novo, dokaj težko vprašanje, ki bi je bilo mogoče le z daljšo razpravo pojasniti. Le toliko rečem, da tudi taki dedno obremenjeni zakonski, iz katerih izhaja le hirajoči ter moralno, ali fizično ali v obojnem oziru manj vredni rod, nimajo pravice kontrolirati porodov. Naravno pravo, proti kateremu je kontrola porodov, ne pozna izjem, niti radi tehničnih vzrokov. Če se take pregovori, da se prostovoljno odpovedo ženitvi, množitvi, prav. Siliti jih h temu, potem državne postavodaje, s tem, da se jim ženitev ali množitev prepove, kar smatra toliko sociologov in zdravnikov za dolžnost države, pomeni teptanje človeških naravnih pravic, ki so prej kot državne. Priporočati jim abstinenco, ali kontrolo porodov, je proti naravno-božji postavi. Torej ne ostane družega, kot da človeška družba sprejme njih nezglede sadove kot nezakonska mati sad svojega greha — za kazen. Kajti sigurno več kot petdeset procentov takih klavernih eksistenc, je kriva družba sama, ki je zapustila pota zdrave etike in razodete morale. Vsak greh zahteva svojo kazen, ali tu ali tam. Družba kot taka, ki je ne čaka večnost, jo mora odslužiti tu.

(Dalje.)

Rev. Hugo Bren, O. F. M.

Johnstown, (Bon'air) Pa. — V št. 768. Proletarca sem zagledal dopis potovalnega zastopnika nekega Pogoreleca, kateri se zaletuje v mojo osebo. Očita mi, da sem jaz odvrčal rojake, da se ne bi vdeležili shoda, katerega ima prirediti omenjeni dopisnik in jim rekel, da bo agitator pobiral kolekta po 25c in 50c zato, da ga bodo slišali. Očita mi dalje, da kot trgovec v grocerijo prav pridno skubem delavce, da sem kapitalistični petoliznik, da sem se objedel z žulji delavcev, da se bojim, da bi se rojakov ne prijele agitatorjeve besede na socialističnem shodu in začeli misliti s svojimi možgani; prišteva me k onim, ki gredo vedno zatem, da izstisnejo zadnji cent od delavca itd.

Tako vidite rojaki! Ta človek hodi po slovenskih naselbinah agitirati za socializem, katerega zapušča njegova najvnetejši pristaši, in za neumnega “Proletarca”, za katerega noben pameten delavec več neče in ne mara, ker on sam skube delavce po Kristanovem načinu, potem pa blati poštene in samostojno misleče rojake. Tako blati v omenjeni številki. Proletarca ne samo mene podpisane, temveč s tem, ko blati in napada mene, blati in napada obenem tudi Vas, rojaki na Bon-airju, dasi omenja v dopisu samo mene. Pravi, da se jaz bojim, da ne bi Vi začeli misliti s svojimi možgani, to se pravi, da ste vi še tako nezreli in nerazviti, še tako neumni in nazadnjaški ne morete, še neznate misliti s svojimi možgani, da Vas ta preklicani Pristavec zna tako “panati”, da se še nevedeležite socialističnega shoda, kjer bi se Vam posvetilo z lučjo socialističnega agitatorja v Vaše temne glave in tako pregnalo temo iz njih, da bi vendar enkrat začeli misliti s svojimi možgani. Torej po poročilu potovalnega zastopnika Proletarca imate Vi rojaki na Bon-airju možgane brez pomena, ker še ne znate z njimi misliti. Ali je res to? Kaj porečete na to? Res lepo priznanje Vam daje! Le lepo se mu zahvalite, pa še kak dolarček mu pošljite za podporo Proletarcu.

Kako lepo spričevalo daje Slovenskemu delavstvu v omenjenem dopisku pričajo sledeče besede: “Politična zrelost med našim delavstvom je še daleč od popolnosti in treba bo še mnogo agitacije in izobrazbe predno se jim izbije tista lena brezbriznost.”

Res je neki rojak svaril druge, naj se ne vdeleže shoda, na katerem se bo gotovo kolektalo, kot je že navada, kar bi bilo posebno zdaj škoda, ko majnari štrajkajo, toda ali sem bil to jaz? Pa če bi bil tudi jaz, bi se tega ne sramoval, ker dotični rojak je imel popolnoma prav! Ali je koristno in pametno hoditi na shod, poslušati hujškanje in zabavljanje, potem pa še zato plačevati? Ali se ni lunsko leto ob enakih prilikah kolektalo, ko je neki socialistični agitator prosil: “dajte, dajte, saj vidite da drugega zaslužka nimam...?”

Ni se mi treba v javnosti zagovarjati in braniti svojega poštenja, saj je splošno znano, da socialisti le poštene ljudi napadajo in blatijo; tukajšnji rojaki me pa tudi poznajo, kakor poštenega trgovca. Če se pa komu daje dalj časa na kredit, za to, ker sproti plačati ne more vsled slabega delavskega položaja in za katerega ni nihče prorok, da bo kdaj gotovo plačal, to se pa še ne pravi “skubsti” delavce; to bi bilo prej skubenje samega sebe.

Če bi pa kdaj koga kaj oskubil, osleparil ali kako drugače oškodoval, bi se pa gotovo najprej pritožil oni, ki bi bil prizadet. Seveda vse bi bilo “alrajt”, naj bi jaz še tako skubil — še bolj, kakor zna Kristan in Lawndalski koritarji — magari če bi jih ob vse spravil, samo če bi jaz agitiral med rojaki in pomagal čičaškimi socialistom rojake slepiti in za nos voditi, potem pa bi ne bil tako surovo napaden, temveč bi bil še pohvaljen, kot delavski prijatelj. Vsakodajna skušnjava nam to priča.

Dopisnik se torej jezi nad menoj samo zato, ker sem po njegovem mnenju nagovarjal rojake naj se ne vdeleže socialističnega shoda in s tem rojakom prihrani nekaj centov, da bi jih prireditelj shoda ne dobil. Torej za cente mu je hudo ne za Vas! Če bi se mu Vi tako smilili, bi imel on upravičen vzrok mene kot takega napasti, bi on moral to storiti, čeprav bi njemu samemu nič žalega ne storil.

Kajne, takrat Vam pa ni bilo nič mar za rojake in mi niste očitali, da jih skubem, ko sem bil tudi jaz preslepljen, da sem agitiral in nabiral za “Miljondolarski Fond” in tudi sam čaroval “Pet Dolarjev” in takrat, ko sem šel s karo po potovalnega zastopnika za Proletarca in sem moral karo in gazolin sam plačati, zakar se mi še “Boglonaj” ni reklo? Edino Vi ste tisti, ki se bojite, da bi ljudje ne mislili s svojo glavo, ker potem ni bilo drugače za Vas. Drugemu se ni treba tega bati. Dokler je človek slep o Vami in Vam pri Vašem delu pomaga, je dober, ko pa začne samostojno misliti in se z Vami več ne strinja, tedaj mu pa gorje! Vse je, samo človek ne!

Nazadnje pa sledi, kot “najhujša” obtožba, da sem poleg drugega, kar se mi očita, tudi še katoličan, kar je še posebno značilno, ker češ, s tem je povedano vse; kajti, da le vemo, da je kdo katoličan, pa potem tuji vemo, da je dotični človek poln vseh hudobij in pregreh. Zakaj drugače nemore biti človek dober in pošten, če ni pristaš rdečega duha. Tako seveda po socialistično! Zato, če hočemo koga označiti, kakšen je, v socialističnih listih, zadostuje, da povemo samo, da je katoličan in to nam pove tudi vse drugo.

Da imajo socialisti tako sodbo o katoličanih je umljivo, kajti vsak po sebi druge sodi. Katoličanom se pa ni treba sramovati, da so katoličani, ker so katoličanje tudi možje in učenjaki, ki imajo več v petah, kakor pa imajo vsi naši “kranjski socialistični učeniaki” v glavah!

Omeniti moram tudi, da me je dotična oseba priporočila (t. j. “Pogorelec”) da je skrajni čas, da se z menoj dobro obravnava. No, to mi pa dobro želi “Proletarčev klativitez!” Da, dotična oseba, ki je baje dala vsa pojasnila Pogorelcu o meni je pa že res skrajni čas, da obračuna z menoj!

Frank Pristov.

So. Chicago, Ill. — Pretekli terek zvečer se je vršil občni zbor slovenske župnije Sv. Jurija, katerega je sklical novi začasni župnik Rev. Benvenut Winkler OFM. Seji je predsedoval Rev. K. Zakrajšek O. F. M. Seje se je udeležilo nekako nad petdeset samih starih So. Čičaških faranov. Seja je bila jako zanimiva in je bila velike važnosti za napredek in bodočnost slovenske župnije.

(Dalje na 3. strani.)

DENARNE POŠILJATVE.

Vsem pošiljateljem denarja naznanjamo, da pošiljamo denar v Jugoslavijo v kronah in dinarjih, kakor tudi v ameriških dolarjih. Denar se dostavlja na najbližnjo domačo pošto prejemnika in sicer to izvršuje “LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI” s katero smo v zvezi. Kadar pošljete nam denar, vedno označite na navodilni listini, kako želite, da se denar odpošlje v kronah ali ameriških dolarjih.

Včerašnje cene so bile:

Jugoslavanskim kronam:	Italijanskim liram:
500 kron \$ 2.10	50 lir \$ 3.35
1000 kron 4.15	100 lir 6.25
5000 kron 20.00	500 lir 29.00
10000 kron 39.00	1000 lir 57.00

Za pošiljate v ameriških dolarjih smo dobili posebne cene in računamo sedaj: Od \$1.00 do \$25.00 računamo 40c. Od \$25.00 do \$50.00 računamo 75c. Od \$50.00 do \$75.00 računamo \$1.00. Od \$75.00 do \$100.00 računamo \$1.50. Za vsa nadaljna nakazila računamo po 1c in pol od vsakega dolarja.

Denar pošiljamo tudi potom kabla ali brzjava. Za vsa nadaljna navodila pišite na:

BANČNI ODDELEK “EDINOST”
1849 West 22nd Street Chicago, Ill.

Bajgali, mister editar, vejo, koga jem bom povajdu? De se nej grejo salit, če se čjo! Vejo taku pa ne bo šlu, inu ne bo šlu! Tu je pa že malu preveč, kaku ga oni špilaja pa Vamerik? Le špot inu sramota k sa bliz liiga dama, tam k sem jest bliz tud že ankat krave inu vole pasu. Tek zdej sa voni že po cajli Vamerik mir skazli. Vsem mujem prijatlam sa že truble dajlali. Vsem sa že take ferdruze inu špote dajlali, de nekoli tajga. Mujga prijatla brata Petrečka že taku nekol per gmah ne morjo pestet, k je rajvež taku bešter inu galant. Saksarju ata sa jem že tud na pot in jeh obirajao kje po svajti, de sa taku na nomine patre vzem je na kvatre, bel pa cegansk v jarem skačil, k se jeh tu prov čist nič am ne tiče kaku kak človek v jarem stopa. Vani se taku prenaumen de b sploh kdu za neh maru, zatu sa morjal pa pečlar vastat. Per gmah nej puste brata Petrečka če rad mal pa gnoj stika in vadpadke štedira in duha. Pergmah nej puste mujga frenda Etliina, k mu še tist milijonski fond ne pervašja, k sa ga jem amerišk slavensk sucalist skupej skalekčval inu šenkal. Le kaj jeh tu briga, kamu naš sucalist suje žule dajo? Kejne, oni be rad, de be vse v nehna mavha al besaga znesle? In taku prov nabenga per gmah ne peste. Samu fajt, pa fajt, pa fajt! Le kega je tu trejba? Al se tu prav katjlske cajtente pisat? Je tu prov? Špot inu sramota jeh nej bo, to jem rečem! — Tek zdej, kar se mi pa še najbel feržmaha, je pa k sa se še vab mojga najbulšga perjatla železniga Martina iz Barbertona latil. Le kaj jeh že spet Martinček jest prosil? Bug se vsmilil, sej je vendar Barberton pa Čekaga dost raznarezen al ne? Je kaj spet kjekej suj nus utikate?

Vejo, bitu sem v Barbertoni, sem šu suje prijatle vabiskat k jeh imam prov dost. Pa me muj frend Marten, ta železni na bec štrite sreča. “Helo, prisrčni muj Martinček, helo! helo! Kaku sem pa veseu k te spet ankat videm. Je, povaj mi nu, pavajdi, kaku se pa že kaj begača na tem puklastem švajti? Šejk hene!”

“V uh me piš!” je zakriču, de sem kar odskoču.

“Kaga, praviš, Martinček?” sem ga še enkrat vprašu? Sej me vendar paznaš?”

“Šur! šur! de te paznam! grdoba grda zgaraska. Te bom že nauču kozje malituce?”

“Je, tek, Martinček, kega sem ti pa narjedu? Mjani nič muja vajst ne vačita? Taku sem nadoyžen kuker sam angelček?”

“Ja, ja, nadovžen, nadovžen pa taku, kukr tist laški koš, k je sedem lajt tatvina nosu. Al vajš, kaj si mjan naredu?”

“Nej te kokla bercne”, sem djan. “če vajm, kaj tu klepečeš?”

“Ja, ja, le tihu bodi, krotka krotasta! Če ti neisi, je pa tist tuj namuna prijatu editar tam v Čekag, s katerem ti pad anem klubukam štrejno mejša? Ali neste mjan un dan, k sem se tu mal zvečer pašpa-

sat, strašen ferdrus narjedli, da sem mogu bejžet po štrasne kukr sa me le pete nesle, k ja ana ženska za mano letajla, k sem jest prej za njo?”

“Jaaa”, sem djau, “Martinček, viš tistu je pa kar samu tuja stvar, če kaka metla za taba leti, ktere se kake ženske roke drže. Vejš tega pa jest kar nejsem kriv, če se kake metle ženske roke derže.”

“Kar movč!” je djau Martinček. “Kar prec mi tiho bodi! Jest Vam bom tam v Čekag že še štrina zmajšu, de boste vajdli kdaj ste se na Mjane, na ta železnega Martina, spravli, de boste pomnli, de ježanska kri, ne fali! Jest se bom že zdej maševov nad vami!”

“Kaj boš pa narjedu, Martin? Pa nas ja ne boš s svajdrom oderu?”

“Tistga glih ne, ampak ker sa vani uržeh, de sem bejžu pred metlo, sem pa sklenu, da bom vse metle cajlga svajta pakupu, pa bom vse Vam v Chicago poslov, de se mi nikdar več kaj taga ne bo moglo pergodit, de b kdaj za mama kaka metla tekla in me podila.”

“Vejš kaj, Martinček”, sem djau, “tu je pa rajs prov modra. Vejš, kaj? Na vsa ta jezca pejva anga rukent! Pa sva šla k tistmo Polak in tam sva obsedejla in si ga pervašila. Tam sem pa še le vse zvajdu, kako stršaški trubel ima ta ubog moj Martinček k je taku stršašank galant inu tako pabožen, de je še na bužje pot šu v Keri. In je pa rejvež začeu taku stršašnu vekat, k mi je suje truble perpovdvov, ke se jeh vseh samu vni uržeh, de se mi je taku rajvež smilu, de sem djau.” Vajš, kaj Martinček? Prec grem damov v Čekaga, pa bom tistmu editarji kar pad nus povajdu glih kukr mislem in zedej sem jem pa povajdu.

Tek zdej nej se pa le troštajo kmal, de boja dabil cev ceg samih metel, de boja enkat sit in de boja pustel mujga prijatla Martina per gmah. Vejo, on je taku stršašanku nčen in kunšten, de vej vse, kaku z afence maček pride, in kaku iz mačka mucek rata in kaku je svajt ratu in še dost družga heđu učenga.

Tek taga maža grejo pa oni napadat inu mu trubel dajlat. To morma zaštatpat, pa morma! Za zdej boja dabil sami vse metle v Čekaga. Če tu ne bo nucal, boma pa že še kaka bolj kunštna najdel, de jeh boma pánal. Če ne bo drgač bo pa Martinček sam iz Barberton peršu sem, vejo on zna zagavarjet, pa jeh bo taku zagavaru, de boje kar pa luft letal.

Tek nej se že ankat pabulšaje in nej mjen trubla ne dejlajo jez sem že set tajga. Jest čem gmah pa je amen.

Jes sem jezen. Pavle Zgaga.

DR. JAMES W. MALLY.

SLOVENSKI ZOBOZDRAVNIK

Uradne ure:
od 9:00 do 12:00 in 1:00 do 5:00;
zvečer od 6:00 do 8:00.
V nedeljo od 10:00 do 12:00.

Phones:
Randolf 3711 — Office.
Princ. 1274 L — Office.
Randolf 1807 W — Res.

6127 St. Clair ave., Cleveland, O.

BREZ UČITELJA se naučite angleškega jezika sami ako si kupite

SLOVENSKO-ANGLEŠKO SLOVNIČO

katera obsega:

Prv idel: Glasoslovje.
Drugi del: Obliskoslovje.
Tretji del: Vaje.
Četrti del: Pogovori iz vsakdajnega življenja.
Peti del: Slovenski-Angleški Besednjak.
Šesti del: Vprašanja in odgovori, ki jih mora znati ko prosil za državljsanski papir.

V besednjaku je natančno pojasneno, kako se pišejo angleške besede in kako se jih mora pravilno izgovarjati. Iz te knjige se lahko vsak nauči angleškega jezika brez vsakega učitelja.

Knjiga je trdo vezana in ima 250 strani. Cena s poštnino samo 90c.

AVE MARIA,
1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

IZ SLOVENSKIH NASELBIN
(Nadaljevanje 2. strani.)

Marsikaj lepega se je ukrenilo v korist cerkve, kar bo dvignilo in pospešilo lepšo prihodnost župnije. Posebno eno se je pokazalo, da je v So Chicago še veliko mož, ki so dobri katoličani, ki so navdušeni za svojo cerkev in ki so pripravljeni za ta svoj ideal tudi žrtvovati. Seja je trajala nad dve uri. Po seji so se zborovalci razšli veseli in zadovoljni s trdnim sklepom, da bo vsak izmed njih storil vse, da po svojih močeh sodeljuje z duhovnikom za skupni napredek. — Dal Bog, da bi to lepo in krščansko razpoloženje tudi v resnici ostalo v naselbinah. Volil se je poseben gospodarski odbor, katerega dolžnost bo pomagati urediti zamotano finančno vprašanje župnije in premostiti sedanje težave. Vsi farani se pozivljajo, da takoj tekem dveh tednov poravnajo svojo zaostalo stolnino. Ako bodo vsi farani poravnali ta svoj dolg, bo denarja dovolj in težava bo odstranjena. Farani so z navdušenjem obljubili, da bodo to storili.

Poročevalec.

Chicago, Ill. — Predpriprave za slavnost ob priliki polaganja in blagoslovljenja vogelnega kamna se vrše v polnem teku. Vse naloge so poverjene v roke v te namene izvoljenih odborov, ki bodo vso stvar pripravili in uredili. Ta dan bo za Chicago velikega pomena! Po vseh bližnjih slovenskih naselbinah se pripravljajo, da pridejo na to slavnost v velikem številu. Vsem tem

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Vsem našim cenjenim naročnikom in dobrotnikom naših listov, kakor tudi vsem rojakom v Clevelandu in državi Ohio, naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik Mr. Frank Zupančič, ki je pooblaščen pobirati naročnino za vse naše tri liste, oglase in vsa druga naročila, ki so v zvezi z našimi listi. Vsem našim naročnikom in blagim dobrotnikom, kakor tudi vsem rojakom, ga najtopleje priporočamo in prosimo, da grejo Mr. Frank Zupančiču na roke v vseh ozirih pri njegovem delu za katoliški tisk. Pomagajte mu širiti naše liste!

Uprava Ave Maria, Edinosti in Glasnika P. S. J.

SLOV. KAT PEVSKO DRUŠTVO "LIRA"

Slov. kat. pevsko društvo "Lira", Cleveland, Ohio. — Predsednik: Anton Grdina, 1053 E. 62nd St. — Pevovodja in podpredsednik: Matej Holmar, 6211 Glass ave. — Tajnik: Ig. Zupančič, 955 Addison Rd. — Blagajnik: Frank Matjašič, 6526 Schafer ave. — Kolektor Ant. Smolčič, 6411 Varian ave.

Pevske vaje so v torek, četrtek in soboto ob pol 8 uri zvečer. Seje vsak prvi torek v mesecu v stari šoli sv. Vida.

kličemo že v naprej na veselo svindenje v Chicagi, dne 2. julija!

Mrs. John Gradishar, ki je mogla na operacijo pred kratkim, je srečno prestala operacijo na slepiču in se je zadnjo soboto že povrnila nazaj na svoj dom. Mrs. Gradishar želimo skorajšnjega popolnega okrevanja!

Mrs L. Retel je odšla te dni na operacijo v bolnišnico, ki bo tudi operirana na slepiču. Mrs. Retel želimo, da bi srečno prestala operacijo in se skoraj povrnila nazaj v našo sredo!

Zopet nesreča med prekmurškimi Slovenci. V petek večer dne 9. junija se je vračala proti svojemu domu Mrs. Ana Vučko. Na poti na Archer avenue jo je zadela poulična kara in jo je na mestu ubila. Pokojnica je bila s Črensovske fare. Pokojna zapuščala žalujočega moža John Vučko in pet nečorastlih otrok. Pokojnica je živeča na 7422 W. 61 St. Pokojni večni mir in pokoj in naj ji sveti večna luč!

Jožef Trinko, ki študira v kolegiju sv. Jožefa, ki je pod vodstvom o. frančiškanov se je povrnil te dni na počitnice, ki jih bo prebil v krogu svojih starišev in domačih! Mlademu fantu čestitamo, ker se jako pridno uči, kakor pričajo njegova pričevala.

(Nadaljevanje 1. strani.)

Ameriške Delavske Federacije. Vse njih delovanje bo orijentirano po smernicah, ki jih bo začrtala Ameriška Delavska Federacija organiziranemu delavstvu v Združenih Državah.

ČRNEC LINČAN.

Summit, Miss. — Neki Bob Collins črnek je bil danes tukaj linčan po razjarjeni množici. Collins je baje pred nekaj dnevi napačel neko belo deklico. Zatem se je skrival, dokler ga niso našli včeraj in se nad njim maščevali.

MOŽ Z NAJVEČJO GLAVO UMRL.

Redding, Cal. — Tukaj je včeraj umrl Arthur H. Sprague v starosti 74 let. Sprague je bil znan po celi Ameriki radi svoje izvanredno debele glave, ki je merila celih 8 in 3/4 palcev. Za svoje klubuke je moral dati vedno izvanredno naročilo.

AMERIKANEC UMORJEN V MEKSIKI.

Washington, D. C., 21. junija. — Blizu mesta Tampico je bil pred par dnevi umorjen Warren D. Harvey ameriški državljan. Tako poroča ameriški konzul iz Tampico, Meksika. Kake korake bo v tem oziru zavzel naš državni department še ni

Važno za Chicago in okolico.

Veliki dan za našo naselbino se bliža. Še dobrih deset dni, pa bomo položili oglejni kamen stavbi, ki bo mejnik v naši naselbini, mejnik boljših razmer in lepšega napredka, kakor do sedaj. Slovenska šola in Narodni dom bosta prinesla novo življenje v našo naselbino. Priprave za drugi julij so v polnem tiru. Večje število udeležencev pride iz Joliet, večje iz Waukegana in So. Chicago. In drugih naselbin še nismo čuli. — Kolumbovi vitezi Bishop Ketteler's Council se udeležijo slavnosti polnoštevilo. Dve godbi sta že naročeni. Slovaški Orli pridejo namreč s svojo godbo. — Slavnost popoldne se začne že OB DVEH ne ob treh, kakor prvotno naznanjeno, ker se bo mudilo, da se bo mogel ves obširni program razviti. Na to naj družstva in vsi rojaki pazijo. Zato se družstva začno že zbirati ob pol dveh popoldne. — Dopoldne za blagoslov zastave se družstva začno že zbirati že ob pol desetih. Družstva in udeleženci izven Chicago naj pazijo na to, da imamo v Chicago drugi čas, kakor ga ima okolica. Ako pravimo "ob pol desetih", je to po njih času ob pol devetih. — Po maši bo takoj "Lunch" v cerkveni dvorani. — Po vseh pripravah soditi, bo to v resnici velik dan za Čičaško naselbino. — Za banket popoldne se prodajajo vstopnice po \$1 za osebo, družinska vstopnica, to je za moža ženo in manjše otroke, po \$1.50. Odraščeni otroci morajo plačati poseben tiket. — Za banket smo naredili znižano ceno za to, da bomo omogočili večjemu številu ljudi, da se ga bodo udeležili. Prosimo vse farane, da si vstopnice zagotovo kolikor mogoče hitro, ker bo to olajšalo ženam priprave. Prodajajo se pa v župnišču, pri Mr. Jos. Perkotu na 22 St. in Hoyne, v uredništvu Edinosti. — Vsi, ki bodo šli v paradi, gredo v dvorano brezplačno, vsi, ki ne gredo v paradi, morajo plačati vstopnine 50c. — zunanje goste, ako pridejo v večjem številu in bodo naznanili prihod pravočasno, bomo počakali na postaji.

ODBOR.

GOSPODINJE POZOR!

Pravkar smo prejeli nekaj knjig

VARČNA KUCHARICA.

To knjigo je sestavila za Slovenske kuharice

MARIJA REMEC.

Knjiga je zelo velike važnosti za kuharice, ker pove kako se z malimi stroški naredi umetna in okusna jedila. Knjiga je trdo vezana in stane 95c.

Ker jih je v zalogi le omejeno število, pišite po njo takoj na:

"AVE MARIA",
1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

GOSPODINJA

PREMIŠLJUJE TRIKRAT NA DAN.

Premišljuje: kaj bo pripravila za zajutrek, za kosilo in večerjo. Najbolj jo pa teži to, kje si bo kupila potrebne stvari za jedila. Odgovor na to je ta: V vaši sredini je "Slovenska mesnica!"

MATH. KREMESEC

SLOVENSKI MESAR

1912 West 22nd Street, Chicago, Ill.
Phone: Canal 6319.

Pri njemu se dobi vedno najboljše vsak dan sveže meso, suho po domačem načinu prekajeno meso in prave domače "Kranjske klobase", doma narejene po slov. receptu. Gospodinje zapomnite si to!

J. M. Dovič:

KOVAČ IN NJEGOVI SIN.

POVEST.
(Dalje.)

VII.

Veliki teden je kovač Urh rad vzel v roko sak in vilice ter šel loviti ribe po Reberci. Seveda ni imel pravice, toda za to se je Čmok malo zmenil, kadar je hotel kaj doseči ali ponagajati. Prepričan je bil v dnu svoje duše, da ima na Rebrovem pravice kot služabnik in kot sorodnik, skrivno pismo pa mu daje pravico na Kolenčevini, da stori lahko marsikaj, česar drugi ne more.

Kolenec je vedel, da Čmok lovi ribe, dasi ima on ribji lov v najemu. Jezilo ga je in večkrat že je mislil naznaniti Čmoka kot ribjega tatu. Toda tisto, kar mu je oče povedal na smrtni postelji, tisto ga je vselej austrašilo, da ni storil kaj takega proti Čmoku. Bal se ga je.

Ni se ga pa bal Rupert. Ko je zvedel, da je Čmok zopet ribe lovil, je to povedal orožniku. Ti so prišli do kovača, toda Čmok je tajil. Poprašal je orožnike, kdo jim je to naznanil? Povedali so mu sicer, da Kolenec ni ovadil, toda ovadnika mu niso povedali. Pa kaj takega se kmalu izve. Rupert je bil v gostilni pri Popustku in malo vinjen se je pobahal, da bode Čmoka spravil v ječo.

Čmok je odločno tajil, da je kradel ribe v Reberci. Ko mu orožniki povedo pričo — Rebrovega Lojzka — se Čmok še ni vdal in zahteval je ime ovadnika, češ, da ga bode tožil radi krive obdolžitve. Čmok se je namreč popolnoma zanesel na Lojzka, da ga ne izda, in res se je Lojzek čisto potajil.

Prišel je dan, da gresta Čmok in Lojzek v mesto k sodišču. Po poti pa sta imela tak-le pogovor:

"Lojzek žagar Kolenčev pravi, da si ti rekel njegovemu fantu: "Jaz sem pa vašo ribo jedel."

"Res sem rekel tako", odvrne Lojzek.

"Ako te sodnik vpraša, potrdi le, da si tako govoril, toda ne pozabi pristaviti, da pravimo tistemu mesu, ki ga ima prašič ob hrbitišču, tudi riba, in tako meso si ti jedel, reci."

"Bom že, stric! Toda kaj, če boš moral priseči?"

"Prisege ti ne bodo dali, ker nisi še zadosti star. Samo v roke boš segel sodniku in mu obljubil, da bodeš po resnici govoril."

Čmok je dobro naučil svojega Lojzka. Kar čisto so mu verjeli pri sodišču in Čmok je bil oproščen.

Še tisti dan pa je Čmok vložil tožbo zoper Ruperta radi krive obdolžitve. Pa Rupert je bil tudi oproščen.

Kolenču ni bilo po volji, da se je Rupert zapletel v pravdo s Čmokom radi ribolova. Saj je dobro vedel, da s Čmokom najbolje izhaja, ako se ga izogiblje. Toda dolgo ni trajalo, da se je Čmok maščeval nad Rupertom. Kolenčev pastir namreč je gonil krave na vodo. Pa kdo ve, ča so se živali zadnje čase naenkrat navadile hoditi čez vodo na Rebrov travnik. Spoznalo se je, da so sočnati travnik že znatno popasle. Čmok je še s soljo postupal ob napajališču travo, da so krave še z večjo slastjo žrle. Nič ni pomagalo, da se je pastir jokaje jezil in tepel krave, odganjajoč jih s travnika. Živali je silno dišala solnata trava in še preden so pile, ho hitele nekatere onkraj potoka.

Seveda je Čmok gospodarju pokazal poprašeni travnik in naznanil županstvu. Dva čenilca sta prišla cenit popašeno travo. Cenila sta škode trideset kron. Kolenec je moral plačati trideset kron odškodnine.

Kolenec se je jezil nad Rupertom, ča ga je zopet zamotal v prepir z Rebrovo hišo in pil je še bolj kakor prej, dasi bolj na tihem. Doslej je pil vino, odslej se je vdal tudi žganim pijačam. Vendar v gostilne ni zahajal. Mati in hči ste ga večkrat popraševale, kaj mu je, da ni nikdar dobre volje, toda pravega odgovora ni dobila niti hči niti mati.

Zopet se ga je lotila stara strast, ča ne odneha, in jel je pogostoma letati v mesto k bratu. Pripovedoval mu je po svoje, toda skrivnost, ki mu jo je oče izročil na smrtni postelji, ni hotel ali smel razodeti bratu. Hči Ivana ga je sicer pregovarjala, da naj pusti sosedove v miru, toda brat ga je potrjeval v misli, naj le vrača sosedu.

Ko je nekega dne prišel iz mesta domov, je poklical zidarja Špalka in ga vprašal, za koliko bi mu postavil kovačnico tam doli ob Reberci. Hotel je Čmoku postaviti tekmeča.

Ni bilo dosti neprilik. Jeseni je že stala Kolenčeva kovačnica ob Reberci in tudi kovača so hvalili, da zna posebno dobro pluge podstaviti. Toda Čmok se ni dosti zmenil za to. Pač pa je sklenil, Kolenčevega kovača nekoliko poskusiti.

Čmok je dal namreč na kovačnico nabiti z velikimi črkami popisan

papir, na katerem se je bralo to-le: "Vsak posestnik, ki bode v Rebrovi kovačnici dajal delat celo leto, mu bode Čmok konje zastonj podkoval."

Posestniki so se tega polakomnili in res je Čmok obdržal vse boljše posestnike.

Kolenčev kovač je tarnal gospodarju, da nima dovolj dela in še preden je prišlo novo leto, jo je kovač odkuril.

Kolenčeva kovačnica je ostala prazna. Prej je tudi Kolenec dajal delat Čmoku, zdaj pa je uro daleč — v Žeravico gonil konje k podkovanju.

Nič ni bilo zadovoljnosti pri Kolenčevih. Tudi Rupert se je naveličal, in ko bi ne bilo radi Rezičke, potegnil bi jo bil že strani. Rezička pa je vedno težje prenašala gospodinske skrbi. Vedno bolj se je je polaščala misel, da bi pustila dom in šla v samostan. Sicer je vse nepravilne prenašala z neko zunanjo hladnostjo, toda v srcu ni bilo miru, sreče in zadovoljnosti. Ves svet se ji je zdel tako pust, in da ni bilo Ruperta, kar poslovala bi se bila od doma za vselej. Vendar starišem se ni resno razodela svojega načrta za prihodnost.

Bilo je o prazniku sv. Rešnjega Telesa. Doslej je bila navada, da je bil ob procesiji vselej prvi blagoslov pri Kolenčevi kapelici. Letos pa se je tudi to zasukalo drugače. Kolenčeva hiša je bila zadnja leta proti župniku, ker je bil ta na Rebrovi strani, zato se je župnik Kolenca izogibal. Reber pa je že prej nagovarjal, da takoj napravi kapelico, ako mu župnik obljubi, da bode prvi blagoslov pri njegovi kapeli. Pa župnik ni hotel procesije v strankarske namene izkoriščati. Ko pa je Kolenec jel zabavljati ne samo pri občinskih sejah, ampak tudi javno, po gostilnah in doma, čez duhovnike, se je župnik odločil. Brž so zložili nekaj stotakov za novo kapelico lurske Matere božje. Reber pa je zvozil potrebne stvari, in ob prazniku sv. Rešnjega Telesa je že bil blagoslov pri Rebrovi kapelici, časi ni bila še docela izgotovljena. Prizadel si je za njo zlasti Rebrov brat, ki je bil župnik v Ajdovem zrnu.

Ta dogodek je Rezičko najbolj zbedel v dno duše.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS.

Zagovoril se je.

Čuvaj na parku: "To so pa lepi otroci, ki mi hodijo po vrtni travi. Ali so vaši?"

Gospoda: "Da!"

Čuvaj: "Tako, potem boste plačali pet dolarjev globe, po travi je v tem parku prepovedano hoditi."

Dosežen uspeh.

Farmar A.: "Tako, tvoj sin je prišel domov iz kolegija, ali se še kaj zanima za kmetijo?"

Farmar B.: "Zelo se zanima. Včeraj mi kazal, kje bi lahko igrali golf in dokazoval mi je tudi, kako lahko naredimo iz naše štale garage za avtomobil."

Bi rad kunšten bil!

Micka: "Ta pomada, ako človek namaže z njo svoje oči, naredi kunstnega človeka."

Jožek: "Res? Namaži z njo potem mojo glavo!"

Nasvet.

Pesnik: "No, kako gredo moje pesmi?"

Založnik: "Gredo že, če bi le nazaj ne prihajale!"

ZASTAVE

bandera, regalije in zlate znake za slovenska društva izdeluje najbolje in najceneje

EMIL BAČHMAN,
2107 So. Hamlin avenue,
Chicago, Ill.

DEŽNIKI

ženski, vredni \$1.50, naša cena samo \$1.00

Vso drugo blago po najnižji ceni v slovenski trgovini

IVAN GOTTLIEB,

1821 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Pazite na ime na oknu in hišno številko. — Slovenci: Svoji k svojim.

J. KOSMACH.

1804 W. 22nd St., Chicago, Ill. Rojakom se priporočam pri nakup raznih

BARV, VARNIŠEV, ŽELEZ, KLJUČAVNIC IN STEKLA

Prezameam barvanje hiš zunaj in znotraj, pokladam stenski papir. Najboljše delo, najnižje cene. Rojaki obrnite se vselej na svojega rojaka!

NOVE SPOMLADANSKE OBLEKE Z DVOJNIMI HLAČAMI

smo ravnokar prejeli in jih imate na izbero v vsakovrstni velikosti in barvah. V vašo korist bo, da pridete in si izberete eno izmed teh oblek.

MODA IN PRAVILNOST teh oblek ste natančni in vseh podrobnosti in Vi ste lahko zagotovljeni, da boste dobili za Vaš denar najboljšo obleko. Mi ne prodajamo ničesar, kot kar je dobro in najboljše.

MI VAS VABIMO, ča pridete v našo prodajalno in si ogledate našo bogato zalogo spomladanskih oblek, ki jih prodajamo sedaj od \$25.00, \$30.00, \$35.00, \$40.00 in \$50.00 in z vsako obleko damo dvojne hlače.

Naša prodajalna je odprta ob večerih vsak torek, četrtek in soboto.

Naša prodajalna je odprta vsako nedeljo dopoldne.

JELINEK & MAYER

1800 to 1808 BLUE ISLAND AVE. Corner 18th Street
Chicago, Ill.

POZOR IGRALCI HARMONIK

Izdelujem slovenske, nemške in kromatične harmonike, enako kakor si kdo želi. Popravljam vsakovrstne harmonike, delo garantiram, cene so zmerne. Pišite po naš cenik. Se priporočam rojakom širom Amerike za naročila. S spoštovanjem

ANTON MERVAR,
6921 St. Clair Av., Cleveland, O.

Ako hočete imeti dobro obuvale tedaj pojdite v prodajalno Mr. Suhadolnik in ga boste dobili.

Frank Suhadolnik.

NAJVEČJA SLOVENSKA TRGOVINA S ČREVLJI
6107 St. Clair avenue, Cleveland, Ohio.

Mr. Suhadolnik je tudi zastopnik stov "Edinost", "Ave Maria" in "Glasnika Presv. Srca Jezusovega." On ima tudi vedno v zalogi naše vsakovrstne molitvenike in druge knjige. Pri njemu si lahko tudi kupite letošnji "Koledar Ave Maria", ki je letos eden izmed najbolj zanimivih slovenskih koledarjev v Ameriki. Za vse ki je v zvezi z našimi listi se obrnite na njega in on vas bo vsestransko postregel.

Pripravite se za neodvisnost!

Začnete se sedaj pripravljati na denarno neodvisnost s tem, da začnete vlagati v hranilni oddelek v Kaspar State Bank.

Čim prej začnete, prej se vam bodo pokazale lepe priložnosti in uspeh. Ko boste imeli denar na banki, boste čutili v sebi moč za napredek in postali boste samozavedni.

Konservativna in varna banka. Ima vse bančne zmožnosti. Bančna moč nad dvanaest milijonov dolarjev.

KASPAR STATE BANK

BLUE ISLAND AVE., CORNER 19th STREET

POŠILJAMO DENAR V JUGOSLAVIJO po najnižji kurzni ceni.

PRODAJEMO ŠIFKARTE za potovanje v staro domovino in nazaj na vse linije.

Varna banka, kamor nalagate svoj denar.